

Arkivsaksnr. 22/18031-1
Saksbehandler Charlotte Karlsdatter Larsen

Saksgang
Oppvekst- og utdanningsutvalget

Møtedato

Kommunestyret

Nedleggelse av Vengsøy skole

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

1. Vengsøy skole legges ned fra og med 06.03.2023.
2. Vengsøy skolekrets inngår fra og med nedleggelsen i skolekretsen til Sandnessund skole.

Stig Tore Johnsen
Kommunedirektør

Kari Henriksen
Avdelingsdirektør for oppvekst, utdanning og kultur

Hva saken gjelder

Elevtallet i Vengsøy skolekrets har de senere årene vært nedadgående. Ved starten av skoleåret 2022/2023 var det fire elever ved skolen. Per november 2022 er det kun to elever igjen, og det er ingen barn i barnehagealder i skolekretsen som indikerer at elevtallet vil øke de kommende årene. Det er sannsynlig at én av de to gjenværende elevene bytter skole etter nyttår.

Med bakgrunn i elevtallsutviklingen og prinsipper for skolestruktur (sak 183 /21) foreslås det å legge ned Vengsøy skole fra og med 06.03.2023.

Saksutredning

Beskrivelse av skolen

Vengsøy skole er en distriktskole med tilbud fra 1. til 10. trinn. Skolen er organisert under enheten Kvalsundskolen sammen med Trondjord skole og Trondjord barnehage. Det vil si at de to skolene og barnehagen har felles administrasjon og rektor/enhetsleder. Skolen ligger omtrent to mil nordvest for Tromsø. Man må ta ferge for å komme til Vengsøy.

Skolen ble bygget i 1955. Bygget har ikke blitt oppgradert i særlig grad siden byggeår. I 2018 ble det satt inn brannvarslingssystem til en kostnad på kr 200 000. Øvrige utbedringer som er gjort dreier seg om at noen vinduer er skiftet ut, og taket er tekket. Bygget som brukes til kroppsøving ble bygget i 1992. Der har det i ettertid blitt skiftet kledning på en vegg.

Bygget er gammelt og bærer preg av dette, og det er utfordrende å skaffe vaktmestertjenester til bygget.

Tilstandsgraden knyttet til Vengsøy skole er 2 på alle områder. Tilstandsgrad 2 indikerer at tilstanden er ok, men at det er et utbedringspotensiale.

Bygningsmessig tilstand	Gammelt skolebygg	2 - middels kraftige symptomer
Funksjonalitet	I gammelt skolebygg	2 - middels kraftige symptomer
Inneklima	Ikke balansert ventilasjon	2 - middels kraftige symptomer
Pålegg	Høyt Radonnivå	2 - middels kraftige symptomer
Teknisk tilstand	Gammelt skolebygg	2 - middels kraftige symptomer
Uteareal tilstand	Dårlig	2 - middels kraftige symptomer

Tilstandsgrad Vengsøy skole. Fra Avdeling for bymiljø.

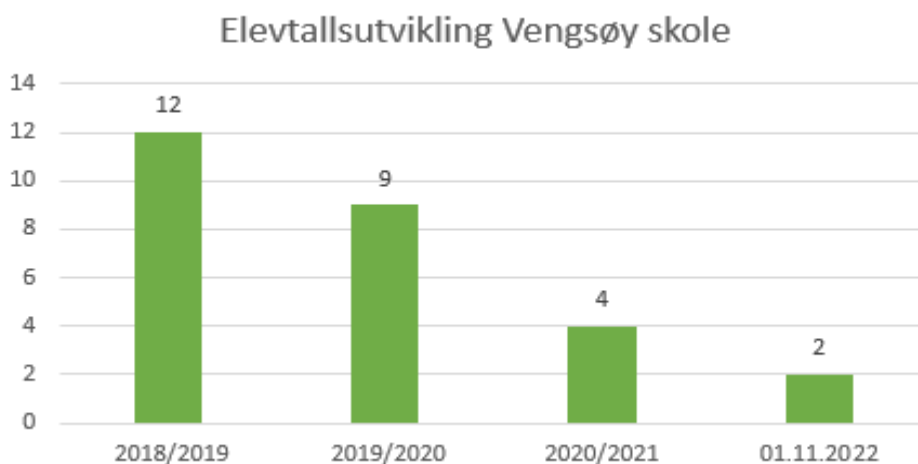
Anslåtte kostnader for oppgradering av skolebygget er kr 15 millioner inkludert merverdiavgift. I disse kostnadene er det tatt hensyn til beliggenhet og transportkostnader for materialer.

Det vil fremmes en egen sak fra Avdeling for bymiljø om eventuelt videre bruk av bygget dersom det vedtas å avvikle skoledriften.

FDV-kostnadene vil være i henhold til middels tall Holte på kr 1 480,- pr m² inkludert renhold. Arealet på hovedbygget er 780 m², og gymsalen har et areal på 450 m².

Elevtallsutvikling

Elevtallet på Vengsøy har over tid vært sterkt nedadgående. Dette skyldes både demografiske endringer og at foresatte og elever som sokner til Vengsøy, av sosiale hensyn, har valgt å gå på en annen skole. Det er utarbeidet en elevtallsoversikt fra skoleåret 2018/19 som viser denne utviklingen:

I 2019/20 søkte to elever seg til annen skole selv om de var boende på Vengsøy. Årsaken var mangel på barn i jevnaldningsgruppen og manglende SFO-tilbud. I tillegg forsvant en elev til da familien valgte å flytte. I skoleåret 20/21 var det tre elever som valgte å bytte skole siden de manglet medelever i jevnaldningsgruppen, og i tillegg flyttet en elev. Inneværende skoleår har to andre elever byttet skole, og dagens elevtall er dermed redusert til to elever. Det er sannsynlig at en av de to gjenværende elevene bytter skole fra og med januar 2023.

Medvirkning

Innledningsvis er det innhentet opplysninger fra rektor ved Vengsøy skole når man har vurdert mulighetsrommet for skolen. Rektor har også bidratt underveis i utredningsarbeidet.

Det har vært gjennomført møter med berørte parter. Nærmere bestemt er det gjennomført møte med elever og foresatte på Vengsøy skole, rektor, lærere, plasstillitsvalgt, utviklingslag og representanter fra lokalt næringsliv.

På møtet med elevene deltok også rektor og lærerne på skolen for å skape en trygg ramme for at elevene skulle få uttrykke sin mening. Elevene ved skolen ga uttrykk for at de forstår at skolen bør legges ned på grunn av sosiale forhold, og den ene eleven signaliserte at hen har et ønske om å bytte skole allerede fra og med januar 2023. Elevene er innforstått med at de vil få lengre reisetid til skolen, men uttrykker ikke at dette vil være problematisk.

Rektor, lærere og plasstillitsvalgt uttrykker i møtet at de også forstår at skolen bør legges ned gitt elevtallsutviklingen.

I møtet med lokalt næringsliv kom også mye av det samme frem. Det viktigste for dem er at elevene får et godt skoletilbud og at primært ferge-, men også busstilbudet, tilknyttet Vengsøy må gi rom for at elevene får en effektiv skoleskyss. I tillegg ønsker de at kollektivtilbudet gir rom for at elevene kan delta på fritidsaktiviteter på Kvaløya på ettermiddagstid, og de vil søke

samarbeid med aktuelle lag og organisasjoner for at fritidsaktiviteter legges til tidspunkt som korresponderer med ferge. Utviklingslaget har over lang tid vært i dialog med fylkeskommunen om fergetilbudet, og ser for seg at de nødvendige endringene fylkeskommunen må gjøre for å sørge for skoleskyss er i tråd med det de ønsker.

Saken er også drøftet med hovedtillitsvalgte 09.12.2022. Referat fra møtet ligger vedlagt.

Prinsipper for skolestruktur i Tromsø kommune

Kommunestyret i Tromsø vedtok prinsipper for skolestruktur i Tromsø kommune i sak 183/21. Disse ligger vedlagt saken. Prinsippene for skolestruktur peker på flere områder som må vurderes i alle saker om skolestruktur, samtidig som det slås fast at ikke alle prinsippene vil være gjeldene i hver enkelt sak. Heller ikke alle prinsipper kan tillegges like stor vekt, og det er de overordnede prinsippene som er mest tungtveiende i saker om skolestruktur.

For denne saken er det særlig de overordnede prinsippene som gjør seg gjeldende, samt prinsippene knyttet til skoleskyss og skoletilbudets betydning for bosetning og næringsutvikling. Saken vil derfor omtale disse områdene særskilt i egne avsnitt.

Fra vedtak i sak 183/21:

Overordnede prinsipper

- Hensynet til kvalitet i opplæringen og barnas mulighet for kontakt med jevnaldningsgruppe skal tillegges vekt.
- Økonomisk bærekraft i tråd med Kommuneplanens samfunnsdel (KPS) legges til grunn.
- Ved endringer i skolestrukturen skal det gjennomføres en systematisk analyse med utgangspunkt i prinsippene for skolestruktur.

Andre overordnede føringer for saken

- Barnekonvensjonens artikkel 3 skal legges til grunn i saker om skolestruktur.

Skoleskyss

- Tromsø kommune erkjenner at en sentralisering av skolestrukturen vil kunne føre til økt omfang av skoleskyss.
- Som hovedregel skal ingen elever på barnetrinnet ha mer enn 45 minutters total reisetid per vei. For elever på ungdomsskolen er hovedregelen 60 minutter total reisetid per vei.
- Tromsø kommune vil i størst mulig grad unngå innlosjering av elever som et alternativ til forsvarlig daglig skyss. Innlosjering er kun aktuelt dersom det ikke vil være mulig å tilby forsvarlig daglig skyss innenfor en akseptabel økonomisk og transportmessig ramme.

Bosetning og næringsutvikling

- Skoletilbudets betydning for bosetning og næringsutvikling i lokalsamfunnet skal tillegges vekt.

Kommunestyrets vedtak i sak 183/21 slår også fast følgende:

- Kommunen skal søke størst mulig grad av forutsigbarhet i skolestrukturen.
- Før det foreslås endringer i skolestruktur skal det være medvirkning med berørte foreldre og elever.

Overordnede prinsipper

Barns mulighet for kontakt med jevnaldrende og sosial tilhørighet er avgjørende for deres trivsel og motivasjon på skolen og har stor innvirkning på deres læring. Når en skole kun har noen få elever fordelt på noen få trinn, vil det være vanskelig å ivareta barnets behov for venner på skolen. Allerede i dag har flere elever og foresatte valgt en annen skole med begrunnelse i barnets ønsker og behov om et større miljø på skolen. I denne saken vil hensynet til barns behov for sosial tilhørighet tillegges stor betydning.

Økonomisk bærekraft i tråd med Kommuneplanens samfunnsdel

I prinsippsakens omtale av økonomisk bærekraft i tråd med Kommuneplanens samfunnsdel (KPS), vises det til at Tromsø kommune har en kostbar skolestruktur med mange små skoler. For å kunne levere gode tjenester innenfor stadig trangere økonomiske rammer, kan grep i skolestrukturen gjøre at man bruker ressursene på en mer hensiktsmessig måte.

Basert på budsjettet for skoleåret 2022/2023 vil man få en årlig besparelse på skolerammen på kr 2 000 000 dersom Vengsøy skole legges ned. De økonomiske besparelsene er av denne størrelsesorden fordi skolen verken har egen ledelse eller administrasjon. Besparelsene i denne saken er i hovedsak knyttet til at Vengsøy skole får et småskoletillegg i tråd med budsjettmodellen for skole. Dette for å kunne sikre at det er et minimum antall lærere ved skolen som ikke dekkes ved den ordinære elevtildelingen.

Per i dag er det en elev ved Vengsøy skole som kommunen betaler refusjon til fylkeskommunen for i forbindelse med skoleskyss. Denne eleven vil få lenger reisevei, og kostnadene vil dermed øke noe. Den andre eleven ved Vengsøy skole har ikke skoleskyss per i dag, men vil få rett til det hvis Vengsøy skole legges ned. I tillegg er det fem elever i Vengsøy skolekrets som i dag går på Sandnessund og Kvaløysletta skoler, der de foresatte er ansvarlig for skyss. Gjennom at Sandnessund og Kvaløysletta skoler blir de nye nærskolene i kretsen, vil også disse elevene få rett til skoleskyss. Kostnadene for skoleskyss for elevene i Vengsøy skolekrets vil ligge på omtrent kr 160 000 årlig for alle elevene.

Den totale besparelsen på skolerammen blir omtrent kr 1 800 000 når man korrigerer for økte utgifter til skoleskyss.

FDV-kostnadene for skolebygget vil være i henhold til middels tall i Holte-tabellen på kr 1 480,- pr m² inkludert renhold, totalt kr 180 000 per år. Disse kostnadene bortfaller dersom bygget ikke beholdes i kommunalt eie når skolen legges ned.

I tillegg hører det med til saken at Vengsøy skole har et fremtidig renoveringsbehov som beløper seg til kr 15 000 000, og man kan se det som en besparelse at denne kostnaden ikke realiseres når behovet tilsier det.

Skoleskyss og reisetid

Fylkeskommunen har ansvar for skoleskyss til nærskolen. Kommunen betaler refusjon for elever som får skoleskyss. Skoleskyss for elever tilhørende Vengsøy skolekrets vil inkludere både ferge og buss. Skoleskyss prioriteres foran ordinært rutetilbud, og både ferge og buss vil tilpasses slik at elevene får mest mulig effektiv reisetid med minimal ventetid. Det er allerede i dag barn i Vengsøy skolekrets som benytter ferge og buss for å komme seg til andre skoler.

I de vedtatte prinsippene for skolestruktur i Tromsø kommune er det slått fast at som hovedregel skal ingen barn på barnetrinn ha mer enn 45 minutters reisetid hver vei. For ungdomstrinnet er hovedregelen satt til 60 minutters reisetid hver vei. Det vil ikke være mulig å realisere en skoleskyss for elevene i Vengsøy skolekrets som er innenfor denne hovedregelen gitt de geografiske forholdene og at elevene må benytte både ferge og buss.

Fylkeskommunen vurderer at elevenes skoleskysstilbud vil være forsvarlig, både sikkerhetsmessig og med tanke på værforhold og reisetid. Elever som bor på Musvær vil få reisetid på om lag 90 minutter hver vei, og skoleskyssen vil organiseres slik at buss og ferger korresponderer for en mest mulig effektiv skoleskyss. Fylkeskommunen påpeker også at en reisetid på 90 minutter ikke er unikt for elever i distriktet i Troms og Finnmark. Elever som bor på Vengsøy, vil få omtrent 60 minutters reisetid.

Per november 2022 reiser elevene ved Vengsøy skole allerede to dager i uken til Trondjord skole, en reise som tar om lag 70 minutter fra Vengsøy, og om lag 110 minutter fra Musvær.

Hva angår trafikal sikkerhet er det ikke vurdert at det er risiko for skred eller andre sikkerhetsmessige utfordringer som utgjør en trafikal fare for elevene. Videre er ferge til Vengsøy svært sjelden innstilt, men ferga til Musvær kan være innstilt grunnet vind noen ganger. Det vil bli utarbeidet en beredskapsplan for hva som skal skje dersom en elev ikke kommer seg hjem til eks. Musvær av de aktuelle skolene elevene går på. En helhetlig vurdering tilsier at det ikke er trafikale forhold som skulle ligge til hinder for at nytt skolested blir i Sandnessund krets.

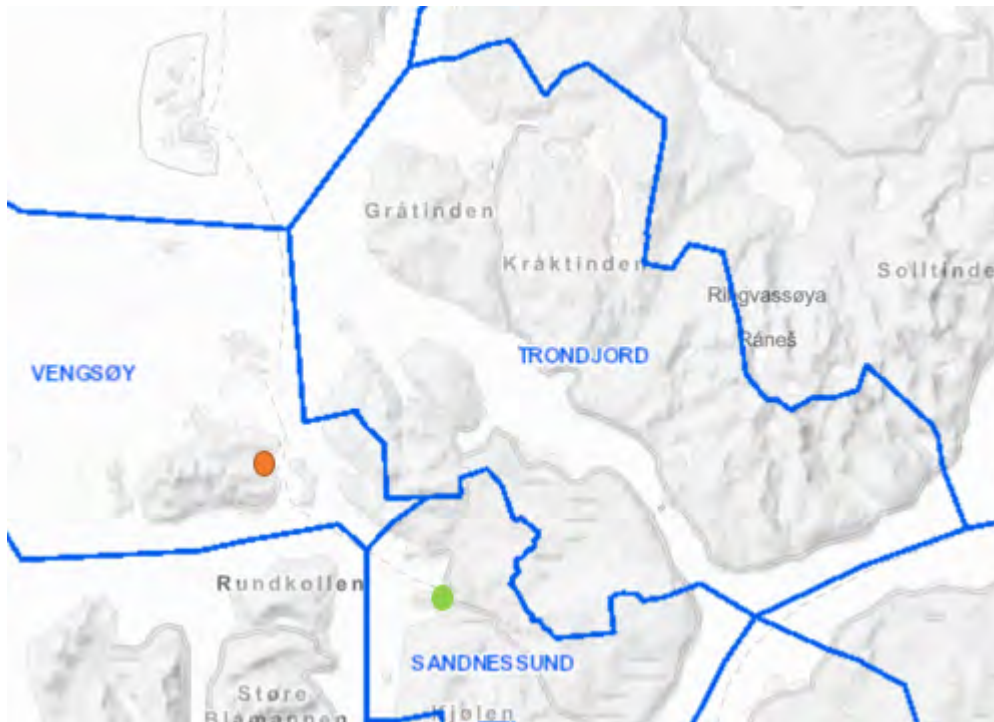
Prinsippene for skolestruktur i Tromsø kommune slår fast at man i størst mulig grad skal unngå bruk av innlosjering av elever. Dette skal er kun aktuelt dersom det ikke vil være mulig å tilby forsvarlig daglig skyss innenfor en akseptabel økonomisk og transportmessig ramme. I denne saken er det mulig å løse spørsmålet om skoleskyss på en forsvarlig måte, og innlosjering vil derfor ikke være aktuelt for disse elevene.

Nye nærskoler

Opplæringsloven § 8-1 slår fast at elevene har rett til å gå på den skolen som ligger nærmest eller ved den skolen de sokner til. Dette er det såkalte nærskoleprinsippet. I Tromsø kommune defineres nærskolen gjennom kretsgrenser og opptaksområder. Det er derfor nødvendig å definere hva nærskolen til elevene i Vengsøy skolekrets skal være dersom skolen legges ned.

De to skolene med barnetrinn som ligger nærmest Vengsøy skole i luftlinje er Trondjord skole og Slettaelva skole. Ser man på fremkommelighet og reisetid er det Sandnessund og Kvaløysletta skoler som ligger nærmest. Sandnessund skolekrets strekker seg nordover på Kvaløya, og elever nordover mot Trondjord skolekrets har Sandnessund som nærskole. Elever fra Vengsøy vil benytte ferge over til Bellvika, som er i Sandnessund skolekrets. Fra Bellvika mot Kvaløysletta sentralt er det eksisterende busstilbud. Elevenes reisetid begrenses ved at elevene går av bussen nærmere skolen dersom de går på Sandnessund enn om de måtte tatt seg til fots fra bussholdeplass og opp til Slettaelva skole.

Det anbefales derfor at Sandnessund skole blir ny nærskole for elever tilknyttet Vengsøy skolekrets. Sandnessund skole avgir elever til Kvaløysletta skole ved overgangen til ungdomsskolen.

Figur 1 Dagens kretsgrenser illustrert. Fergeleier markert med prikk.

Bosetning og næringsutvikling

Ut fra møtet med representanter fra det lokale næringslivet og utviklingslag er det sannsynlig at nedleggelse av Vengsøy skole ikke være et hinder for fremtidig bosetning og næringsutvikling. Fergetilbudet holdes frem som det viktigste for å sikre Vengsøys interesser på området.

Systematisk analyse - vurdering og vektning av de ulike hensynene i saken

Som nevnt innledningsvis, skal det gjøres en analyse av saken med utgangspunkt i prinsippene som gjør seg gjeldene. Denne saken må i hovedsak vurdere hensynet til elevenes behov for sosial tilhørighet og kontakt med jevnaldrende opp mot at de får lengre reisevei. De økonomiske besparelsene er ikke store nok til at det kan legges betydelig vekt på disse. Gjennom utredningen og medvirkningsprosessen er det sannsynliggjort at en nedleggelse av Vengsøy skole ikke vil ha negative konsekvenser med tanke på skoletilbudets betydning for bosetning og næringsutvikling, kanskje heller tvert om, noe som gjør at heller ikke dette momentet kan få avgjørende betydning for utfallet i saken.

Hensynet til elevenes behov for sosial tilhørighet og vennskap er et overordnet prinsipp fordi det har stor betydning for elevenes læring, motivasjon og trivsel. På side 6 i prinsippene for skolestruktur ses dette behovet opp mot en overordnet vurdering av hva som er til barnets beste slik:

«I saker om skolestruktur legger Tromsø kommune til grunn at det beste for barnet er å få et kvalitativt godt opplæringstilbud og at barnet har flere barn i sin aldergruppe rundt seg for å sikre barnets muligheter til læring og trivsel i størst mulig grad.»

Prinsippet om barnas mulighet for kontakt med jevnaldningsgruppe bør vektet tungt i denne saken, ikke bare fordi det er et overordnet prinsipp, men også fordi det er i tråd med ønskene til elevene på Vengsøy.

Et annet moment som spiller inn i vurderingen av hva som er til barnets beste er hvor lang reisevei og reisetid de får. Som nevnt tidligere i saken vil reisetiden for elevene på Vengsøy ligge noe over det man overordnet vurderer som øvre grense. Samtidig er det ikke mulig å gi et annet skysstilbud for elevene gitt de geografiske forholdene, og denne typen reisevei og reisetid er ikke uvanlig i Troms og Finnmark selv om den er det i Tromsø kommune. Til tross for lengre reisevei og reisetid er det allerede flere barn på Vengsøy i dag som har annet skolested der fergetilbudet ikke er tilpasset for dem. Likevel har elever og foresatte valgt å gå på annen skole ut fra hva de mener er til det beste for barnet.

Konklusjon

I denne saken anbefales det å vekte hensynet til barnas behov for sosial tilhørighet og jevnaldringsgruppe høyere enn ulempene skoleskyssen medfører. På grunn av at det sannsynligvis kun er én elev igjen ved skolen fra og med nyttår, anbefales det at skolen legges ned fra og med 06.03.2023 i forbindelse med elevenes vinterferie.

Vedtakskompetanse

Kommunestyret

Vedlegg

Referat fra møte med hovedtillitsvalgte vedrørende sak om Vengsøy skole
Prinsipper for skolestruktur i Tromsø kommune